

Praha 20.11.2002

56

Pohledávky a závazky nemocnic rezortu zdravotnictví k 1. pololetí 2002

Tato aktuální informace podává další stručný pohled na ekonomické výsledky nemocnic rezortu zdravotnictví za 1. pololetí 2002, tentokrát se zaměřením na stav pohledávek a závazků. Pro hodnocení situace bylo použito srovnání se stejným obdobím minulého roku.

Přehled o počtu zpracovaných zpravodajských jednotek ve sledovaném období podává tato tabulka:

Nemocnice	Počet		
	k 30.6.2001	k 31.12.2001	k 30.6.2002
Přímo řízené MZ	23	21	19
Krajské		3	4
Okresní	81	81	81
Obecní a městské	30	28	27
Soukromé a církevní	49	53	56
Celkem	183	186	187

Rozdíly ve výchozích souborech jsou způsobeny tím, že u některých zařízení došlo ke změně zřizovatele, k osamostatnění oddělení nebo naopak ke sloučení nemocnic, některé subjekty obnovily zpravodajskou povinnost.

1. Pohledávky z obchodního styku

Vývoj pohledávek z obchodního styku zachycuje následující tabulka (v mil. Kč):

Pohledávky z obchodního styku	k 30.6.2001		k 31.12.2001		k 30.6.2002	
	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %
celkem	8 509	x	6 343	x	8 936	x
celkem po splatnosti	2 182	100,0	1 585	100,0	2 141	100,0
do 30 dnů	1 114	51,1	621	39,2	1 048	48,9
31 - 90 dnů	222	10,2	161	10,2	203	9,5
91 - 180 dnů	143	6,6	82	5,2	114	5,3
181 - 360 dnů	82	3,8	144	9,1	127	5,9
nad 360 dnů	621	28,5	577	36,4	649	30,3

Nemocnice rezortu zdravotnictví vykázaly za 1. pololetí 2002 o 427 mil. Kč vyšší objem pohledávek oproti stejnému období minulého roku. Snížení stavu pohledávek na konci roku 2001 bylo zřejmě důsledkem mimořádných opatření vlády. Jednalo se především o odkup pohledávek za dlužníky, kteří nezaplatili pojistné zdravotním pojišťovnám. Pohledávky převzala Konsolidační banka, resp. Konsolidační agentura. Druhým bodem byla zvýšená platba státu. Oba tyto vlivy umožnily pojišťovnám snížit své závazky vůči zdravotnickým zařízením.

Úroveň pohledávek po splatnosti se v 1. pololetí letošního roku ve srovnání s 1 pololetím minulého roku mírně snížila. Z časového hlediska nejvíce nesplacených pohledávek přetrvávalo ve lhůtě do 30 dnů a nad 360 dnů.

Rozložení pohledávek podle zřizovatelů vychází takto (v mil. Kč):

Nemocnice	k 30.6.2001		k 31.12.2001		k 30.6.2002	
	celkem	po splat.	celkem	po splat.	celkem	po splat.
Přímo řízené MZ	4 227	1 028	2 968	757	4 058	879
Krajské			159	23	411	35
Okresní	3 198	819	2 452	582	3 313	930
Obecní a městské	479	156	372	103	447	110
Soukromé a církevní	605	179	392	120	707	187
Celkem	8 509	2 182	6 343	1 585	8 936	2 141

Objem pohledávek celkem i po splatnosti je do značné míry předurčen výší pohledávek nemocnic přímo řízených MZ a okresními úřady, které se podílejí 83 % až 87 % na celkovém stavu pohledávek. Tento poměr však odpovídá i kapacitnímu rozložení, při vyjádření v počtu ošetrovacích dnů.

2. Závazky z obchodního styku

Vývoj závazků z obchodního styku ve sledovaném období probíhal takto (v mil. Kč):

Závazky z obchodního styku	k 30.6.2001		k 31.12.2001		k 30.6.2002	
	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %	mil. Kč	podíl v %
celkem	7 548	x	8 232	x	9 170	x
celkem po splatnosti	4 026	100,0	3 994	100,0	5 014	100,0
do 30 dnů	1 401	34,8	1 332	33,4	1 452	29,0
31 - 90 dnů	1 489	37,0	1 405	35,2	1 714	34,2
91 - 180 dnů	680	16,9	723	18,1	1 191	23,8
181 - 360 dnů	263	6,5	351	8,8	448	8,9
nad 360 dnů	193	4,8	183	4,6	209	4,2

Celkový objem závazků z obchodního styku má stoupající tendenci, oproti 1. pololetí 2001 se zvýšil o 21,5 %. Zatímco závazky po splatnosti dosahovaly loni v pololetí a na konci roku přibližně stejné úrovně, v pololetí 2002 došlo k výraznému nárůstu. Z dlužné částky 5 014 mil. Kč připadá 51,8 % na dodavatele léků a zdravotnických prostředků a 48,2 % na ostatní věřitele.

Strukturu závazků z obchodního styku z hlediska zřizovatelů ukazuje tato tabulka (v mil. Kč):

Nemocnice	k 30.6.2001		k 31.12.2001		k 30.6.2002	
	celkem	po splat.	celkem	po splat.	celkem	po splat.
Přímo řízené MZ	3 558	1 682	3 987	1 579	4 010	1 934
Krajské			64	5	176	2
Okresní	3 004	1 851	3 200	1 966	3 726	2 539
Obecní a městské	319	193	338	157	411	190
Soukromé a církevní	667	300	643	287	847	349
Celkem	7 548	4 026	8 232	3 994	9 170	5 014

Z přehledu vyplývá, že s nesplacenými závazky se nejvíce potýkaly nemocnice přímo řízené a okresní. Ale ne všechny nemocnice z uvedených skupin měly problémy vyrovnat se se svými dluhy. V rámci nemocnic přímo řízených MZ to bylo zejména 6 fakultních nemocnic, které představovaly 94 % vykázaných nesplacených závazků u této kategorie zařízení. Přibližně čtvrtina okresních nemocnic tvořila 65,5 % závazků po splatnosti u této skupiny subjektů.

3. Nesplacený bankovní úvěr a leasing

S problematikou závazků úzce souvisí i úvěrová zatíženost zdravotnických zařízení, která se u nemocnic rezortu zdravotnictví vyvíjela takto (v mil. Kč):

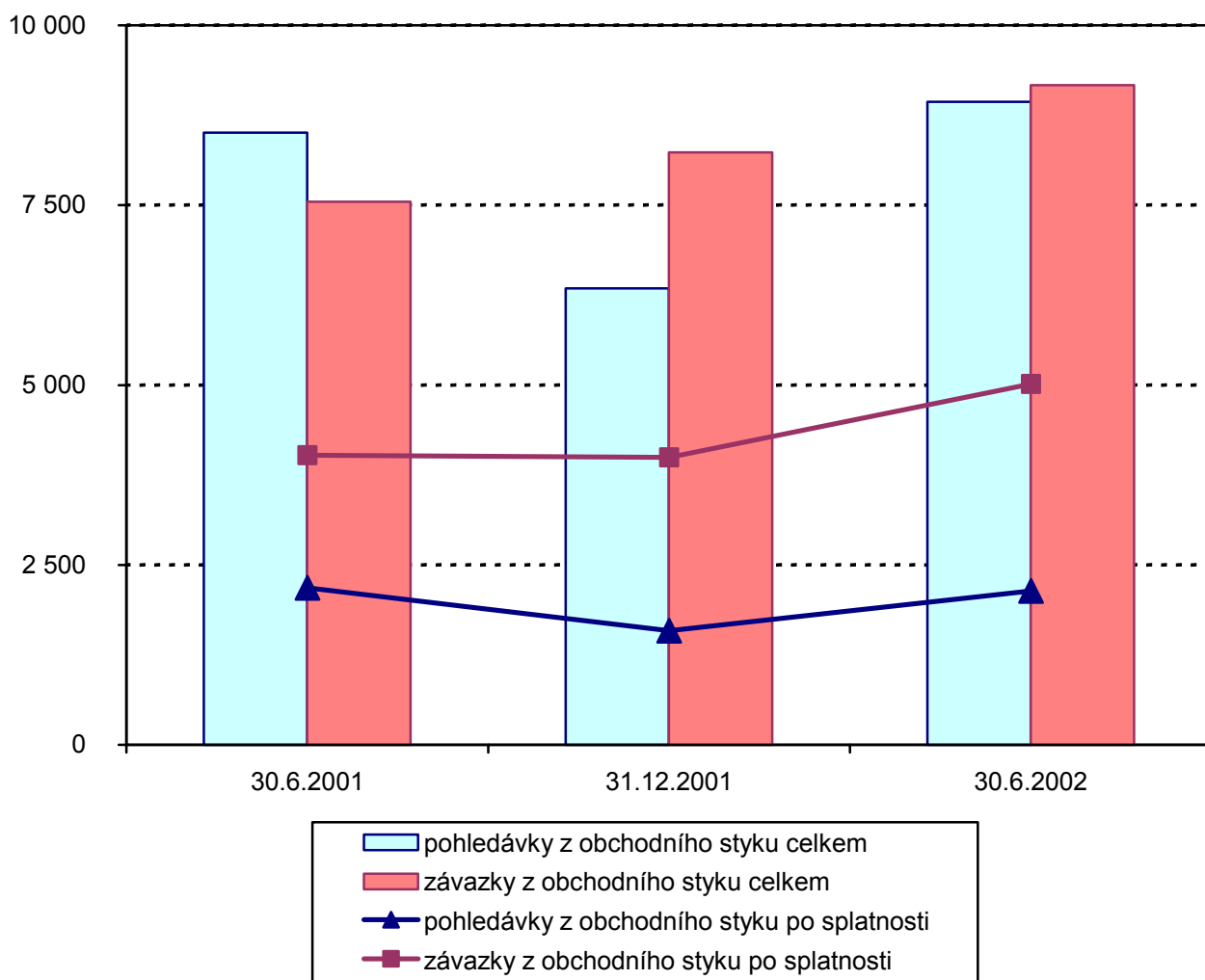
Stav k:	Nesplacený úvěr			Nesplacený leasing
	celkem	bankovní	jiný	
30.6.2001	2 293	1 823	470	320
31.12.2001	2 168	1 781	387	280
30.6.2002	2 077	1 719	358	282

Stav nesplacených úvěrů se stále snižoval, výše nesplaceného leasingu se pohybovala na úrovni roku 2001. Na celkové částce nesplacených částí úvěrů se ze 70 % podílely nemocnice přímo řízené MZ, které čerpaly především bankovní úvěr.

Následujícím grafem je zobrazen vztah mezi pohledávkami a závazky a ukazuje rozdílný vývoj obou ukazatelů. Převaha celkových pohledávek nad závazky se ve sledovaném období postupně změnila na opačný stav, přičemž k 30.6.2002 došlo k určitému vyrovnání bilance. Vývoj z toho vyznačených závazků a pohledávek po lhůtě splatnosti se však významně liší. Pohledávky v podstatě stagnují, zatímco závazky rostou a jejich rozdíl k 30.6.2002 dosáhl skoro 3 mld. Kč. Závěrem je možné konstatovat, že je zde patrný negativní vývoj ve schopnosti nemocnic plnit své závazky vůči svým dodavatelům.

Vývoj pohledávek a závazků z obchodního styku nemocnic rezortu zdravotnictví

v mil. Kč

Vypracovala: Ing. Zdeňka Nováková